

Koninklijke Bibliotheek

Prins Willem-Alexanderhof 5
Postbus 90407
2509 LK Den Haag

Telefoon
(070) 314 09 11

Fax
(070) 314 04 50

Website
www.kb.nl

VOB
t.a.v. Dhr A. Schellekens
e-mail

M&D

Geachte heer Schellekens,

Datum
13 september 2016

Betreft
reactie op uw brief naar
aanleiding van het pakket
lokaal digitaal

Onze ref.

Uw ref.

Direct nummer
(070)314 0211

E-mail
Hildelies.balk@kb.nl

Dank voor uw brief van 1 september, naar aanleiding van het pakket lokaal digitaal.

Eerst in het algemeen een reactie. De maatschappelijke waarde van de bibliotheek is gelegen in het gebruik ervan. De bibliotheek biedt kansen voor iedereen, van ondersteuning bij basisvaardigheden tot toegang tot een rijke collectie voor gevorderde lezers. We zijn van mening dat het netwerk van bibliotheken, lokaal en digitaal, in gezamenlijkheid beter in staat is zo veel mogelijk Nederlanders te bereiken dan elke organisatie voor zich. Nu een deel van het maatschappelijke leven zich online afspeelt, moet ook de bibliotheek daar aanwezig zijn. De digitale bibliotheek heeft een zelfstandige functie in het digitale domein, zoals de lokale bibliotheek een zelfstandige functie heeft in een gemeente. Die functies zijn niet uitwisselbaar: het digitale alléén zien als een toevoeging aan het lokale doet het digitale geen recht, zoals het lokale zien als een toevoeging aan het digitale, het lokale geen recht doet.

De KB bereikte al meer dan een miljoen Nederlanders met activiteiten op het gebied van wetenschap en erfgoed. Wij willen graag een brede digitale bibliotheek vormen, die kansen biedt voor iedereen: de nationale digitale bibliotheek. Die is breder dan het aanbod van openbare bibliotheken en wordt ook met een breder netwerk van universiteitsbibliotheken en nationale erfgoedinstellingen gerealiseerd. We zien dit tegelijkertijd als een bijdrage aan het netwerk van openbare bibliotheken waar wij deel van uitmaken. De openbare bibliotheken zijn lokaal veel breder dan de digitale bibliotheek; zo vullen we elkaar als netwerk aan.

U beschouwt de huidige periode als een **overgangsfase** omdat een mogelijke uitbreiding van het leenrecht in de nabije toekomst het uitlenen van e-books kan veranderen. Wij delen uw mening dat een eventueel

leenrecht voor e-books van invloed zal zijn op het aanbod en de wijze van uitlenen. We streven ook naar een zo breed mogelijke collectie om de maatschappelijke rol van de bibliotheek goed invulling te kunnen geven. We gaan graag in gesprek met alle belanghebbenden om de mogelijke consequenties van uitbreiding van het leenrecht te verkennen.

Een bodemtarief?

De KB heeft als **wettelijke taak** het tarief te stellen voor het lidmaatschap van de digitale bibliotheek, ongeacht waar dat lidmaatschap wordt afgesloten. Vanuit het netwerkbelang acht de KB het wenselijk dat gecombineerde lidmaatschappen (lokaal en digitaal) mogelijk blijven en ook

via de lokale bibliotheek aangeboden kunnen worden. Tegelijk is er, anders dan voorheen, geen

sprake meer van een proefperiode waarin het digitale aanbod gratis bij het lokale aanbod wordt aangeboden. Per 1 januari 2016 is er een tarief voor de toegang tot digitale werken gesteld. De KB stelt daarmee niet het tarief voor lokale lidmaatschappen vast – dit blijft uiteraard voorbehouden aan de lokale bibliotheken – maar eist wel dat abonnementen waar (ook) het volledige digitale aanbod deel van uitmaakt minimaal aan het door de KB vastgestelde en door de minister goedgekeurde tarief van 42 euro voldoet. De inkomsten van een digitaal lidmaatschap dat bij een lokale bibliotheek wordt afgesloten, komen altijd ten goede aan de lokale bibliotheek. Het pakket biedt bovendien ruimte voor maatwerk voor minima en kwetsbare groepen.

Jeugd

U merkt op dat wij **wetsartikel 13** van de WSOB niet noemen in onze uitleg van het tarievenpakket. Wij hebben, in overeenstemming met dat artikel, een pakket aangewezen voor een gratis jeugdlidmaatschap. We zien de jeugd als een uitermate belangrijke doelgroep voor de bibliotheek en delen uw ambities rond leesbevordering en breed jeugdlidmaatschap. Daarom behouden we graag de bestaande mogelijkheid van een gecombineerd lidmaatschap.

Reactie op uw beoordeling

Graag reageren wij kort op uw beoordeling van het pakket.

- a) Wij waarderen het dat u het pakket dat voorligt als doordacht en evenwichtig beoordeelt.
- b) Wij delen uw mening dat de digitale bibliotheek (veel) meer is dan e-books. Met de inkoopkosten e-content worden ook luisterboeken,

- cursussen en andere materialen met een educatief karakter ingekocht. Deze zijn echter bewust buiten de tariefstelling gehouden, zodat bibliotheken zelf alle ruimte hebben om die in hun eigen aanbod in te passen. Wij streven zeker naar een uitbreiding van dit aanbod.
- c) De inkoopcommissie e-content, waarin de VOB en de KB samen deelnemen, zet in onderhandelingen met uitgevers steeds in op thuisgebruik van alle ingekochte content. Overigens: bij de beslissing om toch een licentie af te nemen die alleen recht geeft op gebruik in de bibliotheek, speelt de wens van de lokale bibliotheken, een doorslaggevende rol. De lokale bibliotheken zijn vertegenwoordigd in de Adviescommissie e-content, benoemd door de VOB.
 - d) De KB is voortdurend in gesprek met zowel individuele uitgeverijen als met het NUV om tot een veelzijdig e-bookaanbod te komen. De uitgevers die e-books leveren aan het e-bookplatform zijn gecommitteerd en werken graag samen met bibliotheken aan leesbevordering en het bestrijden van achterstanden. Wij volgen graag de suggestie van de VOB om deze samenwerking meer zichtbaar te maken. Daarnaast zullen wij het hele pakket ingekochte e-content op een heldere manier inzichtelijk maken voor de bibliotheken.
 - e) Wij beschouwen het pakket voor de jeugd als breed en afgewogen. De keuze van zes vrij te kiezen e-books uit het gehele assortiment biedt ruimte voor lezen op alle niveaus. De boeken die binnen de selectie van Lezen voor de Lijst vallen zullen worden gepubliceerd op MetdeKB en in het e-bookplatform worden gemarkeerd. De KB werkt aan een samenhangende benadering voor de jeugd op alle fronten. Daarbij worden ook mogelijkheden onderzocht om, in samenwerking met uitgevers, het aanbod van e-books voor de jeugd te verbreden.
 - f) Wij gaan graag in op uw suggestie om de term *klein abonnement* te wijzigen in *kennismakingsabonnement*, want dit geeft inderdaad beter het 'proefkarakter' van het abonnement weer.

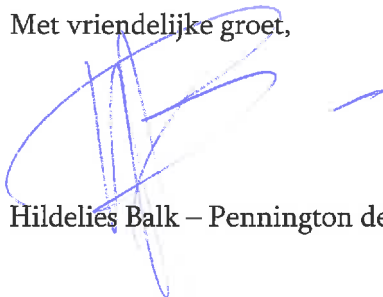
Vervolgstappen

Het tariefpakket wordt, met enkele aanpassingen op basis van uw opmerkingen en de vragen die wij van individuele bibliotheken hebben gekregen, ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuurscollege van de KB op 22 september aanstaande. Na vaststelling wordt het verzonden naar de minister van OCW ter goedkeuring. Wij verwachten het definitieve pakket dan eind september te kunnen publiceren.

Ten slotte zijn wij ook blij dat we constructief met zowel de werkgroep Lokaal Digitaal als met de VOB hebben kunnen werken aan een afgewogen pakket om het gecombineerde lidmaatschap lokaal en digitaal

vorm te geven. Uiteindelijk werken we er samen aan om voor alle Nederlanders een lidmaatschapsvorm te ontwikkelen waarmee ze optimaal gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die de bibliotheken, lokaal en digitaal, te bieden hebben.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Hilde', written over the printed name.

Hildelies Balk – Pennington de Jongh

cc Lily Knibbeler
OCW